

Julkrubban

Från en julandakt före jul i DELK:s församling i Bergen, Norge. Församlingens präst, Jan Bygstad, berättar om julkrubban som man någon vecka före jul ställt fram i kyrkan.

Kära kristna församling – nåd vare med er och frid från Gud vår Far och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be.

Käre gode Herre vår Frälsare, tack att du kom för att öppna din himmel för oss som bodde i mörkret. Kom också till oss med ditt ljus och din sanning så att vi kan få fira en rätt jul både i ditt hus och i våra hem. Amen.

Detta heliga evangelium står skrivet hos evangelisten Lukas i det andra kapitlet:

Och det hände vid den tiden att från kejsar Augustus utgick ett påbud att hela världen skulle skattskrivnas. Detta var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius styrde i Syrien. Alla gick då för att skattskrivna sig, var och en till sin stad.

Så reste också Josef från staden Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad som kallas Betlehem, eftersom han var av Davids hus och släkt. Han kom för att skattskrivna sig tillsammans med Maria, sin trolovade som var havande.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem i gästrummet.

I samma trakt fanns några herdar som låg ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod en Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de blev mycket rädda. Men ängeln sade: *"Var inte rädda! Jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket: I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: Ni ska finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba."*

Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: *"Ära åt Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar."*

När änglarna hade lämnat dem och återvänt till himlen, sade herdarna till varandra: *"Vi måste gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren låtit oss veta!"* De skyndade i väg och fann Maria och Josef och barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som var sagt till dem om detta barn. Alla som hörde det förundrades över vad herdarna berättade för dem. Men Maria bevarade och begrundade allt detta i sitt hjärta.

Och herdarna vände hem och prisade och lovade Gud för allt de fått höra och se, just så som det hade blivit sagt till dem. Amen

Så har vi också detta år fått höra julevangeliet. Redan för en vecka sedan ställde vi upp julkrubban här i kyrkan framför talarstolen. Nu vet jag inte om ni har sett att det fattas något där. Det är hur som helst viktigt att se att något fattas – det som fattas är det allra viktigaste, Jesusbarnet, för Jesusbarnet kommer på plats först på julafton. Vi har ju också ordnat julkrubban på ett sådant sätt att det också är ett par andra personer som saknas. De står borta i fönstret. Det är de heliga tre kungarna (de vise männen). De är fortfarande på väg, de har inte kommit fram än. De kommer inte förrän trettondedag jul då vi ska fira vår trettondagsfest. Men på julafton får den viktigaste personen sin plats i krubban. Då är det julafton – när Jesus är där, är det julafton. Just det som vi nu har illustrerat är det som gör den stora skillnaden: Är Jesus närvarande, då är det en rätt jul. Är Jesus inte med hjälper det inte hur mycket vi än har av guld, glitter, god mat och julklappar. Det är ändå inte en rätt jul. Jesusbarnet måste vara med, då blir det en rätt jul.

Nu har vi sjungit tre av våra allra käraste julsånger. Och i en av dessa så får vi ett oerhört klart budskap om vad julen handlar om. I psalmen ”Ett barn är fött i Betlehem” står det i en av verserna: ”Men oxen där och åsna stod, och såg den Gud och Herre god”. Jag vet inte om vi alltid tänker på vad det är vi sjunger, men klarare kan det inte sägas vad julen handlar om: Att Gud blev människa. Och att få se barnet i krubban, det är att se Gud som har kommit i mänsklig natur. Det är det stora undret, det under som vi egentligen aldrig kan begripa, men som allt i den kristna tron står och faller med: Gud blev människa! Gud klädde sig i vårt kött och blod för att vi skulle få iklädas hans härlighet, genom hans Helige Ande. Han föddes som människa för att vi ska födas ovanifrån av Gud.

Som jag nämnde sjöng vi ”Men oxen där och åsna stod, och såg den Gud och Herre god”. Men stod det verkligen något om oxen och åsna i julevangeliet som vi nyss läste? Det har ni säkert lagt märke till att det gjorde det faktiskt inte. Varför är de då alltid med i våra julkrubbor? De är med av en bestämd anledning. Hos profeten Jesaja, i början av hans bok står det: ”En oxen känner sin ägare, en åsna sin herres krubba, men Israel känner inget, mitt folk förstår ingenting” (Jes. 1:3). Dessa två djur ska påminna oss om att man inte kan fira en rätt jul, om inte det mest avgörande finns med – att känna sin herres krubba. Det är detta julen handlar om. Att han som är vår Herre och Gud har lagt sig i en krubba och stigit ned till det allra lägsta.

Här i vår julkrubba finns också en ängel. Det var *en* ängel som kom med budskap till herdarna på marken, och efter att budskapet var förkunnat så kom en himmelsk härskara, en oräknelig skara, så att det mörka himlavalvet blev helt upplyst.

Ängeln förkunnade den första julpredikan som hållits, och den var mycket kort – mycket kortare än min predikan i kväll: ”Se, jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket. Ty i dag har en Frälsare blivit född åt er i Davids stad, och han är Messias, Herren.” Men i dessa korta, korta ord ryms hela mysteriet och hela hemligheten. För det första förkunnar ängeln det som vi redan påpekat: Barnet som ligger i krubban är Herren, han är Gud, och här sägs även att han är Messias. Detta är det grundläggande: När Jesus föds är han uppfyllelsen av det löfte, som upprepats genom århundradena – löftet om honom som en dag skulle komma, Fridsfursten som skulle förlösa sitt folk. Namnet Messias påminner oss tydligt och klart om att Gud håller sitt ord. Nu har den tid kommit då löftet uppfylls. Han som är Herre och Gud är

inte som vi, som kan lova men bli förhindrade eller inte orkar hålla vårt löfte. Det han har lovat, det håller han – och så föds Frälsaren.

Ängeln kallar också barnet för en Frälsare. Vad är en Frälsare? Det är något mycket, mycket mer än en, som kommer för att hjälpa oss med våra problem. Vi kan ofta behöva hjälp med våra problem, men det var inte därför han som är Frälsaren kom. Nu ska vi peka på något som lätt får julfirandet att spåra ur för somliga. Jultomten är för många huvudpersonen, och alla barnen verkar vara väldigt glada i honom, för han ger dem ju julklappar. Men vad är det jultomten säger när han kommer? Han säger: ”Finns det några snälla barn här?” Det är hans fråga. När Jesus kommer med sin julgåva, så ställer han inte den frågan. Istället frågar han: ”Är det några elaka, stygga barn här?” Att han är Frälsare betyder att han kom för att ta sig an syndare och öppna himlen för dem.

Så ser vi detta under ske på julnatten, att när budskapet är förkunnat ”Idag har en Frälsare blivit född åt er”, då öppnar sig himlen. Då ser de in i ljuset. Där Jesus är, där är himlen öppen. Det är detta som är jul, och det är detta julens budskap handlar om. För var och en av oss ligger Jesus där i krubban, och så ska han ligga i ditt och mitt hjärtas krubba – då är det jul.

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande, som var och är och vara skall, en sann Gud högtlovad i evighet. Amen.